

กลวิธีการสื่อสารในการบรรยายธรรมะของพระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต

บุหงา สุวรรณสังข์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2553

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

กลวิธีการสื่อสารในการบรรยายธรรมะของพระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต

COMMUNICATION STRATEGIES IN PHRAMAHA SOMPONG TALAPUTTO'S DHAMMA LECTURE

บุหงา สุวรรณสังข์ 5037581 LCCD/M

ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ดวงพร คำนุณวัฒน์, M.A., สมทรง นุรักษ์พัฒน์, Ph.D.,
สุนิดา ศิวปฐมชัย, ศศ.ม.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิธีการพูดและการใช้ภาษาในการบรรยายธรรมะของพระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือวีซีดีธรรมะเดลิเวอรี่โดยพระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต จำนวน 7 ชุด ที่จำหน่ายในปี พ.ศ. 2550-2551 การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การใช้กลวิธีการพูด และกลวิธีการใช้ภาษาในการบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่าพระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต ใช้กลวิธีการพูด 8 แบบคือ 1. กลวิธีการพูดเล่าเรื่อง ได้แก่ การเล่าประสบการณ์และการเล่าเรื่องจากการอ่านและการฟัง 2. กลวิธีการพูดสร้างความเข้าใจ ได้แก่ การอธิบายตามลำดับขั้น การอธิบายด้วยการให้นิยามหรือคำจำกัดความ การอธิบายด้วยการยกตัวอย่าง และการอธิบายด้วยการเปรียบเทียบ 3. กลวิธีการพูดสร้างความเพลิดเพลิน ได้แก่ การเล่นเกมและการสอดแทรกมุกตลก 4. การใช้บทกลอนและคำคม 5. การพูดชมเชยเพื่อสร้างกำลังใจให้ผู้ฟัง 6. การใช้สื่อประกอบการบรรยาย เช่น เพลง ดนตรี ภาพยนตร์ 7. การแสดงออกทางอวัจนภาษา เช่น การใช้กายภาษาและปรกษา และ 8. การสร้างการมีส่วนร่วม ได้แก่ การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม และการเชิญผู้อื่นมาร่วมบรรยาย

ด้านกลวิธีการใช้ภาษา พบว่าแบ่งได้ 5 ประเภท ได้แก่ การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ คำสแลง คำภาษาถิ่น คำเรียกและการเล่นคำ ทั้งนี้ลักษณะการใช้ภาษาในการบรรยายต่อผู้ฟังแต่ละกลุ่มมีทั้งส่วนที่คล้ายคลึงและส่วนที่แตกต่างกัน คือ มีการใช้กลวิธีการใช้ภาษาเกือบทุกประเภทในการบรรยายต่อผู้รับสารแต่ละกลุ่มแต่กลวิธีการใช้ภาษาบางประเภทจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามกลุ่มผู้รับสาร

สำหรับข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่า ควรศึกษาเนื้อหาในเชิงปริมาณ (Quantitative Content) เพื่อทราบความถี่ของเนื้อหาที่ใช้ นอกจากนี้ควรศึกษากลวิธีการบรรยายธรรมะจากของพระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต จากสื่ออื่นๆ เช่น หนังสือ รายการโทรทัศน์ และการบรรยายสด ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของการใช้กลวิธีการบรรยายได้ รวมทั้งควรศึกษาความพึงพอใจของผู้ฟังการบรรยายธรรมะด้วย

คำสำคัญ: การบรรยายธรรมะ / กลวิธีการพูด / กลวิธีการใช้ภาษา / ผู้รับสาร

COMMUNICATION STRATEGIES IN PHRAMAHA SOMPONG TALAPUTTO'S DHAMMA LECTURE

BU-NGA SUWANSANG 5037581 LCCD/M

M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: DUANGPORN KAMNOONWATA, M.A.,
SOMSONGE BURUSPHAT, Ph.D., SUNIDA SIWAPHATHOMCHAI, M.A.**ABSTRACT**

This qualitative research aimed to study lecturing strategies and language using strategies in Phramaha Sompong Talaputto's Dhamma Lecture. 7 Dhamma Delivery VCDs sold in the year 2007-2008 by Phramaha Sompong Talaputto were studied. The study was classified into 2 parts: lecturing strategies and language using strategies

There were 8 patterns of lecturing strategies used; which were: 1) story telling, such as experiences from real situations and experiences from reading and listening; 2) audiences' understanding, such as sequence description and definition description; 3) audiences' enjoyment, such as playing games and telling jokes; 4) poem and saying use; 5) reward conferring to encourage audiences; 6) teaching multimedia use, such as songs, music and movies; 7) non-verbal language expression, such as the use of body languages and paralanguages; and 8) creating participations which consist of audience participations and other co-lecturers' participation.

In the aspect of language use strategies, there were 5 categories of use, which were: English words, slang, dialect, address terms and puns. When comparing the language using strategies with different groups of audiences, the study found that there were both a similarity and a difference. The similarity was that almost every language use strategy was used in the lecture, but some strategies were adapted to suit different groups of audiences.

For further study, the researcher recommends that other researchers also study qualitative content reflecting the frequency of that content. Also, other media, such as books, TV programs and live lectures should be studied so that the readers will know what the differences in lecture strategies and language use strategies are. Moreover, other researchers should study the audiences' satisfaction throughout the lecture.

KEY WORDS: DHAMMA LECTURE / LECTURING STRATEGIES /
LANGUAGE USING STRATEGIES / AUDIENCE

133 pages